

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ
หลักสูตร การทำผลิตภัณฑ์โฮมเมดจากสมุนไพรชุมชน จำนวน 10 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองเพชรบูรณ์

ความเป็นมา

ในปัจจุบัน แนวโน้มการใส่ใจสุขภาพและการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในท้องถิ่นมีพืชสมุนไพรและพืชสวนครัว (เช่น มะกรูด ตะไคร้ ขมิ้น อัญชัน) อยู่เป็นจำนวนมาก ทว่าส่วนใหญ่ยังขาดการนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า กลุ่มสุขภาพสตรีในชุมชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจครัวเรือน จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ทักษะในการเปลี่ยนพืชผักหลังบ้านให้เป็นผลิตภัณฑ์สร้างรายได้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จึงได้จัดทำหลักสูตรนี้ขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการแปรรูปอย่างง่าย ลงทุนต่ำ และสามารถนำไปต่อยอดเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในครัวเรือนได้อย่างยั่งยืน

หลักการของหลักสูตร

1. เน้นการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองและพัฒนาอาชีพ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพหลักอาชีพเสริม หรือสร้างรายได้ได้อย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เน้นการฝึกทักษะปฏิบัติจริง (Learning by Doing) มุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นแนวปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญ
3. เน้นการใช้วัตถุดิบท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุน ส่งเสริมการเลือกใช้และบริหารจัดการวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในพื้นที่และชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) และประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุน
4. เน้นการบูรณาการความรู้รอบด้าน นอกเหนือจากการแปรรูปสมุนไพรแล้ว หลักสูตรยังให้ความสำคัญกับการคิดต้นทุน - กำไร การเข้าใจคุณค่าของสมุนไพร และการขยายโอกาสทางการตลาดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสรรพคุณและการแปรรูปสมุนไพรในท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำชาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์น้ำยาอเนกประสงค์ และผลิตภัณฑ์สปาโฮมเมด
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคำนวณต้นทุน-กำไร และเข้าใจช่องทางการตลาดในชุมชน

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา จำนวน 10 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 3 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 7 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ความเป็นมาของผลิตภัณฑ์สมุนไพรโฮมเมด	อธิบายความสำคัญและทิศทางตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพรโฮมเมดได้	ความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจและทิศทางตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร	วิทยากรอธิบายและบรรยายเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจ การสร้างรายได้เสริมจากพืชผักหลังบ้าน	30 นาที	
2	วัตถุดิบ อุปกรณ์ และการเลือกใช้ในการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรโฮมเมด	อธิบายคุณสมบัติ คัดเลือก และเตรียมอุปกรณ์/สมุนไพรได้อย่างเหมาะสม	การคัดเลือกการทำ ความสะอาด และ เทคนิคการสกัดสมุนไพรท้องถิ่น	1. วิทยากรอธิบายคุณสมบัติของสมุนไพร (มะกรูด ขมิ้น อัญชัน ตะไคร้) 2. วิทยากรแนะนำอุปกรณ์ที่จำเป็นและสารตั้งต้น (N70, Soap Base) 3. ให้ผู้เรียนฝึกเลือกและเตรียมสมุนไพร	30 นาที	1 ชั่วโมง
3	ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรโฮมเมด	อธิบายขั้นตอนการผสมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดได้ถูกต้อง	ขั้นตอนการทำชาสมุนไพร น้ำยาอเนกประสงค์ สบู่กลีเซอรีน และสครับผิว	วิทยากรอธิบายวิธีการขั้นตอนลำดับการใส่ส่วนผสม และ เทคนิคการทำชาสมุนไพร การกวน/การหลอมสบู่	30 นาที	
4	การปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์สมุนไพรโฮมเมด	ปฏิบัติการทำชาสมุนไพร น้ำยาอเนกประสงค์ สบู่ และสครับสมุนไพรได้ด้วยตนเอง	การปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรท้องถิ่น	1. วิทยากรสาธิตวิธีการทำผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด 2. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงในกลุ่ม (ทำชาสมุนไพร น้ำยาล้างจาน/ซักผ้า, สบู่กลีเซอรีน, สครับผิว) 3. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขณะปฏิบัติเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ คุณค่าของการทำขนมจีบ		5 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5	คุณค่าของสมุนไพร	อธิบายคุณค่าสรรพคุณทางยาและข้อควรระวังของผลิตภัณฑ์ได้	คุณค่าและประโยชน์ของสมุนไพรต่อผิวพรรณและครัวเรือน	1. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่องสรรพคุณสมุนไพร 2. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าและการเก็บรักษา 3. วิทยากรสรุปองค์ความรู้	30 นาที	
6	การคิดต้นทุน กำไร	คิดคำนวณต้นทุนกำไร และตั้งราคาขายผลิตภัณฑ์ได้ถูกต้อง	การคำนวณต้นทุนและการตั้งราคาขาย	1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคิดต้นทุนรวม ค่าบรรจุภัณฑ์ และการบวกกำไร 2. ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดต้นทุนและเขียนแผนราคาจากชิ้นงานจริง	30 นาที	30 นาที
7	ช่องทางการจัดการการตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพรโฮมเมด	อธิบายช่องทางการตลาดและการออกแบบบรรจุภัณฑ์อย่างง่ายได้	ช่องทางการตลาดและการบรรจุภัณฑ์สินค้าสมุนไพร	1. วิทยากรแจกใบความรู้และแนะนำบรรจุภัณฑ์/การทำฉลากสินค้า 2. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายช่องทางการจัดจำหน่ายในชุมชน (ออฟไลน์/ออนไลน์)	30 นาที	30 นาที

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. การฝึกปฏิบัติ
3. สื่ออินเทอร์เน็ต
4. สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
5. ฝึกปฏิบัติ

การวัดผลประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีเวลาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรมมีชิ้นงานผ่านเกณฑ์ประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(.....)

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอ.....